

KIINNI ARKEEN

SISÄLLYS

1 ARJEN ASKAREITA UUDESSA KODISSA	3
1.1 PÄIVÄRYTMIN LUOMINEN.....	3
1.2 RUOKAILU.....	3
1.3 JOKAPÄIVÄISET TOIMET	4
1.4 LASTEN PÄIVÄOHJELMA.....	5
1.5 TIETOA LASTEN HOIDOSTA JA KASVATUKSESTA.....	6
1.6 TERVEYSASIAA NAISILLE	7
1.7 LUOTTAMUKSELLINEN KESKUSTELURYHMÄ	7
2 VAATE- JA TAVARAKERÄYKSET	8
2.1 HYGIENIAPAKETTIEIN KOKOAMINEN.....	8
2.2 ÄITIYSAVUSTUS- JA LASTENVAATEPAKKAUSTEN KOKOAMINEN	9
2.3 PUUHAKASSIN KOKOAMINEN	9
3 TIEDOTUS ALUEEN ASUKKAILLE.....	11
3.1 TIEDOTUSTILAISUUS	11
3.2 NAAPURUSTOTYÖLLÄ DIALOGIA	12
3.3 MIESTEN PARLAMENTTI	13
3.4 MUITA KEINOJA VAIKUTTAA YLEISEEN MIELIPITEESEEN.....	14
4 PUHUTKO SUOMEA	16
4.1 SUOMEN KIELEN OPETTELU.....	16
4.2 OPISKELIJAT OPETTAJINA.....	17
5 JALKAUDUTAAN TURVAPAIKANHAJIKJOIDEN KANSSA LÄHIALUEESEEN JA SEN TOIMIJOIHIN	18
5.1 LÄHIALUE TUTUKSI	18
5.2 SEURAKUNNAN ESITTELY TURVAPAIKANHAJIKJOILLE	18
5.3 KIRKKOHETKI - KIRKKO TUTUKSI.....	19
5.4 TULOKASPÄIVÄ RETKEILLEN LUONNOSSA.....	19
5.5 YLIOPISTO-OPISKELIJAT TUTUSTUTTAMASSA YHTEISKUNTAAN	20

1. ARJEN ASKAREITA UUDESSA KODISSA

1.1 PÄIVÄRYTMIN LUOMINEN

Turvapaikanhakijoiden tullessa vastaanottokeskukseen he tarvitsevat ensin paljon lepoa ja omaa rauhaa. Levosta huolimatta aloitetaan mahdollisuuksien mukaan päivärytmin omaksuminen ja arjen askareisiin tutustuminen. Arkeen sisäänpääsy mahdollisimman nopeasti on turvapaikanhakijoille ensiarvoisen tärkeää. Asioita ei tehdä turvapaikanhakijoiden puolesta, vaan heidät otetaan heti mukaan päivän eri tehtäviin. Päiväohjelma tulee käntää eri kielille ja se kannattaa olla kuvilla havainnollistettu. Ohjelma on hyvä asettaa näkyvälle paikalle kaikkien saataville.

1.2 RUOKAILU

Ruoka ja sen valmistaminen on hyvin tärkeä osa turvapaikanhakijoiden kulttuuria. Ruokailut myös rytmittävät päivän kulkua vastaanottokeskuksessa. Ruoan järjestäminen ei ole ollut keskuksissa aivan mutkatonta. Joissakin keskuksissa ruoka on tullut valmiina, jolloin turvapaikanhakijat eivät ole sitä itse päässeet tekemään. Toisissa keskuksissa turvapaikanhakijat ovat saaneet osallistua ruoan valmistamiseen yhdessä keskuksen emännän kanssa. Suomalainen lainsäädäntö määrää hygieniasäännöistä ja keittiössä työskenteleminen vaatisi hygieniapassin suorittamista.

Joissakin seurakunnissa hygieniasäännöksiä on tulkittu siten, että riittää kun keittiön emännällä on tarvittavat luvat ja joissakin on myös järjestetty tarvittava kurssi hygieniapassin suorittamiseksi. Turvapaikanhakijoille osallistuminen ruoanvalmistukseen on tärkeää. Se antaa arkeen tekemistä, osallistaa yhteisiin jokapäiväisiin rutiineihin. Tuttu ruoka luo myös turvallisuuden tunnetta. Niissäkin vastaanottokeskuksissa, joissa ruoka tulee ulkopuolelta, ruoan sisältämät raaka-aineet tulisi olla kirjoitettuna eri kielillä: suomeksi, arabiaksi, englanniksi ja ehkä farsiksi. Jos turvapaikanhakijat eivät osallistu itse ruoan valmistamiseen, voitaisiin heille antaa oikeus jakaa ruokaa tai olla mukana muissa ruokailuun liittyvissä tehtävissä.

1.3 JOKAPÄIVÄISET TOIMET

Muita arjen askareita, joista asukkaat voivat huolehtia, ovat muun muassa oman huoneen siivous ja pyykinpesu. Yhteisten tilojen siivouksesta ja kunnossapidosta voidaan jakaa työvuorot, jotka ovat näkyvillä. Ulkona löytyy paljon tekemistä erilaisten puutarha- ja pihatöiden parissa. Suomalainen asunto ja erityisesti keittiö voivat olla turvapaikanhakijoille laitteiltaan vieraita. Koneiden käyttöohjeet on hyvä olla nähtävillä vähintään havaintokuvilla ja myös kirjoitettuna asukkaiden kielillä. Martat ovat järjestäneet siivous- ja ruokakursseja, joilla on opeteltu muun muassa hellan käyttöä, ikkunanpesua ja muita kodin siivoukseen liittyviä asioita.

Arjen päivittäisiin rutiineihin liittyy peseytyminen ja puhtaat vaatteet. Musliminaisen kuuluu vaihtaa peseytymisen jälkeen aina puhdas huivi. Mikäli naisilla ei ole tarpeeksi huiveja, he eivät välttämättä voi peseytyä. Hygieniatuotteiden ja huivien saatavuutta voidaan parantaa järjestämällä niistä keräys.

Säännölliseen päiväohjelmaan on voitu sisällyttää ruokailujen, siivouksen ja vapaa-ajan lisäksi päivittäinen retki lähiympäristöön. Se on voinut olla vaikkapa urheilua ja alueeseen tutustumista. Turvapaikanhakijoita voi ainakin aluksi pelottaa yksin ulkona liikkuminen. Jos seurakunnasta työntekijä tai vapaaehtoinen on halukas lähtemään turvapaikanhakijoiden kanssa ulkoilemaan, ihmiset kannattaa hakea mukaan henkilökohtaisesti. Tämä edellyttää, että vastaanottokeskuksen kanssa on sovittu yhteistyöstä.

Lisätietoja: Kuvasanasto maahanmuuttajille.

<http://papunet.net/materiaalia/kuvasanasto-maahanmuuttajille>

1.4 LASTEN PÄIVÄOHJELMA

- Lapsille otetaan käyttöön mahdollisimman nopeasti päiväkotityyppinen päivärytmi.
- Suunnitelmassa voi hyödyntää seurakunnan varhaiskasvatuksen osaajia. Keskuksessa tulisi olla tarpeeksi aikuisia luomassa turvallisuuden tunnetta lapsille ja ottamaan heitä syliin.
- Lasten ohjaamista ja kielen oppimista voidaan edistää seinille kiinnitetyillä havainnekuvilla, jotka ohjaavat toimintaa silloin kun yhteistä kieltä ei ole. Näitä voivat olla kuvat käsienpesusta, pukeutumisesta ja vuoron odottamisesta.

Kun lapsille on suunniteltu selkeä toimintarytmi ja heitä varten on olemassa aikuisia, omat vanhemmat voivat levätä ja toipua pakomatkasta ja univelasta. Toiminta edesauttaa suomen kielen oppimista ja lapsen kehitystä yleensä.

Havaintokuvien avulla lapset oppivat suomalaista tapakulttuuria.

Tullessaan vastaanottokeskukseen lapset voivat olla tavallista itkuisempia ja levottomampia. Mikäli joku lapsi vaikuttaa erityisen avun tarpeessa olevalle, on pyydettyä apua terveydenhuollon ammattilaisilta.

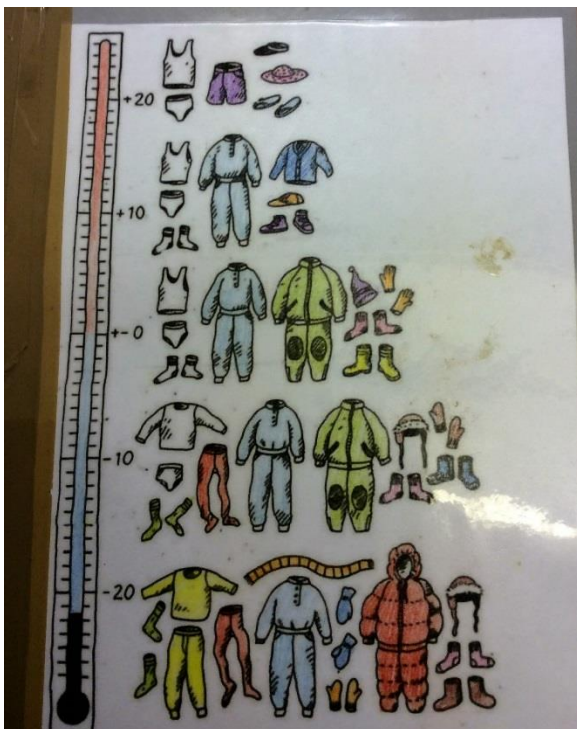
Toimintatuokioiden järjestämisessä voi hyödyntää alueella olevaa muuta lasten toimintaa. Esimerkiksi kirjastojen henkilökunta on tullut keskukseseen pitämään säännöllisen toimintahetken. Jos toimintahetki järjestetään muualla, on huolehdittava kuljetuksesta. Mahdollisuuksien mukaan turvapaikanhakijalapsia otetaan mukaan myös seurakunnan olemassa oleviin lastenkerhoihin.

Lisätietoja: Joensuun seurakunta, Nurmijärven seurakunta, Tornion seurakunta

1.5 TIETOA LASTEN HOIDOSTA JA KASVATUKSESTA

- Eri järjestöistä on mahdollista kutsua kertomaan lasten kasvatuksesta ja hoitamisesta suomalaisessa kulttuurissa. On hyvä puhua muun muassa fyysisen kurittamisen lainvastaisuudesta Suomessa.
- Esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliitto on ollut yhteistyössä puhumassa turvapaikanhakijoille näistä asioista.
- Infoissa voidaan ohjeistaa sekä aikuisten että lasten kerrospukeutumiseen ja havainnollistaa sitä käytännössä.

Lisätietoja: Mikkelin seurakunta, Vihdin seurakunta

Kuvaopaste säänmukaisesta pukeutumisesta Vihdin Riuttarannan vastaanottokeskuksen aulassa

1.6 TERVEYSASIAA NAISILLE

- Järjestettiin infotilaisuus turvapaikanhakijanisille terveyteen liittyvistä asioista.
- Mukana oli vapaaehtoinen lääkäri ja arabiankielinen tulkki.
- Naiset saivat esittää terveyteen ja naiseuteen liittyviä kysymyksiä.
- Tilaisuus osoitti, että naisilla oli paljon kysyttävää ja he esittivät kysymyksiään hyvin avoimesti.
- Naiset saivat myös mahdollisuuden kertoa traumaattisesta matkastaan ja muista kokemuksistaan.

Lisätietoja: Mikkelin seurakunta

1.7 LUOTTAMUKSELLINEN KESKUSTELURYHMÄ

- Turvapaikanhakijoille on järjestetty mahdollisuus luottamukselliseen keskusteluun vertaisryhmässä.
- Ryhmän vetäjinä ovat toimineet pappi ja diakoniatyöntekijä, tarvittaessa mukana on ollut tulkki.
- Tarkoituksena on, että turvapaikanhakijat pääsevät keskustelemaan rauhassa ja luottamuksellisessa ilmapiirissä vaikeistakin asioista.
- Ryhmässä voidaan käsitellä myös käytännön asioita esimerkiksi, jos jollain turvapaikanhakijalla ei ole omasta etnisestä ryhmästä muita samassa vastaanottokeskuksessa, autetaan heihin yhteyden saamista ottamalla yhteys toisiin vastaanottokeskuksiin.
- Ryhmäläisten toivoessa voidaan muistaa muualla olevia perheenjäseniä esirukouksessa.

Lisätietoja: Joensuun seurakunta, Kajaanin seurakunta, Nurmijärven seurakunta

2. VAATE- JA TAVARAKERÄYKSET

Vaate- ja tavarakeräyksiä voidaan järjestää ilmoittamalla siitä esimerkiksi seurakunnan Facebook- ja nettisivulla tai paikallisessa sanomalehdessä.

- Tärkeää on kertoa täsmällisesti, mitä tarvitaan, esimerkiksi miesten talvikenkiä ja ehjiä pyyheliinoja. Viime syksyn vaatekeräykset osoittivat, että tavaraa saatiin monessa seurakunnassa niin paljon, että sille piti löytää ylimääräisiä varastotiloja. Monet tavaraa vastaanottavat seurakunnat olivat pulassa valtavien lahjoitusmäärien kanssa, koska osa lahjoitetusta tavarasta ei ollut käyttökelpoista.
- Vaatteiden lisäksi voidaan kerätä monipuolisesta muutakin tavaraa, kuten polkupyöriä, kirjoituspöytiä, jossain seurakunnassa jopa soutuvenekin oli löytynyt hakuilmoituksen kautta.
- Lisäksi tulee mainita, mihin tavarat saa toimittaa. Jos lahjoittaja on iäkäs, voidaan sopia myös tavaranhausta, mikäli se on mahdollista.
- Vaatteiden ja tavaroiden lahjoittaminen on helppo tapa auttaa. Se sopii myös sellaiselle henkilölle, joka ei ehdi tai koe omakseen työskentelyä vaikkapa vastaanottokeskuksessa.

2.1 HYGIENIAPAKETTIEN KOKOAMINEN

- Paikallislehdessä, seurakunnan nettisivuilla ja vapaaehtoisten sivustoilla kerrotaan hygieniapakettien tarpeesta.
- Ilmoituksessa mainitaan, mitä paketin tulee sisältää ja samalla minne paketit voi tuoda.
- Hygieniapaketit ovat sisältäneet saippuan, shampoon, hoitoaineen, hammasharjan, hammastahnan, kamman. Lisäksi naisten pakkaus on sisältänyt terveysseiteitä ja miesten pakkaus partavaahdon ja höylän.
- Ihmiset pussittavat hygieniapaketit valmiiksi ja tuovat ne haluttuun paikkaan.

Lisätietoja: Muun muassa Hämeenkyrön seurakunta, Joensuun seurakunta, Helsingin tuomiokirkkoseurakunta

HYGIENIAPAKKAUS TURVAPAIKANHAKIJALLE

- KERÄYS ALKAA 6.10. 2015. KAIKKI PAKKAUSTEN TUOTTEET TULEE OLLA UUSIA, KÄYTTÄMÄTTÖMIÄ JA AVAAMATTOMISSA PAKKAUKSISSA.
- PAKKAUS KOOTAAN ESIM. SIISTIIN JA EIJÄÄN KANGASKASSIIN, TOALETILAUKKUUN TAI PIENEEN JUMPPAKASSIIN.
- PAKKAUKSIA KERÄTÄÄN PIRKANMAAN ALUEELLA OLEVIIN VASTAANOTTOKESKUKSIIN. [SUURIN TARVE MIESTEN PAKKAUKSISTA.](#)
- YHTEISTYÖSSÄ HÄMEENKYRÖN SEURAKUNNAN DIAKONIAITYÖ JA SUOMEN PUNAISEN RISTIN HÄMEENKYRÖN OSASTO SEKÄ VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÄT.
- KERÄYSPAIKKA JA -AIKA : SPR:N TILA (KYRÖSKOSKEN APTEEKIN ALAKERTA), VALTAKATU 57, TIISTAISIN KLO 10-12 JA 17-19.

NAISTEN HYGIENIAPAKKAUS

- NAISTEN ALUSHOUSUJA
2 PARIA, KOOT S-M
- NAISTEN SUKKIA 2 PARIA,
KOOT 35 – 41
- KAMPA TAI HIUSHARJA
- DEODORANTTI
- HAMMASHARJA
- HAMMASTAHNA (EI
LIIVATETTA, ENGL. GELATIN)
- SUIHKUSAIPPUA
- SHAMPOO
- TERVEYSSITEITÄ
- HIUSPINNEJÄ JA – LENKKEJÄ
- PIENI PYYHE
- (KORVATULPPIA)

MIESTEN HYGIENIAPAKKAUS

- MIESTEN LYHYET ALUSHOUSUT
2 PARIA, KOOT S-M
- MIESTEN SUKKIA 2 PARIA, KOOT
39-43
- KAMPA
- DEODORANTTI
- HAMMASHARJA
- HAMMASTAHNA (EI LIIVATETTA,
ENGL.GELATIN)
- SUIHKUSAIPPUA
- KERTAKÄYTTÖISIÄ
PARTAHÖYLIÄ
- PARTAVAAHTO
- PIENI PYYHE
- (KORVATULPPIA)

LASTEN HYGIENIAPAKKAUS

- 0-6v tai 6-12v
- LASTEN SUIHKUSAIPPUA
- SHAMPOO
- HAMMASHARJA
- HAMMASTAHNA (0-6 VUOTIAIDEN
PAKETTIIN LASTEN HAMMASTAHNA),
(EI LIIVATETTA, ENGL. GELATIN)
- KAMPA TAI HIUSHARJA
- MUOVINEN KYLPYLELU
(KULTTUURISYISYÄ EI KOIRA EIKÄ
POSSU)
- PIENI PYYHE
- Lasten pakkaukseen ei laiteta vaatteita,
sillä lapset ovat niin erikokoisia.

Ohjeistus hygieniapakkausten sisällöistä ja kokoamisesta

2.2 ÄITIYSAVUSTUS- JA LASTENVAATEPAKKAUSTEN KOKOAMINEN

- Ilmoitettiin Facebookin sivustoilla lastenvaatekeräyksestä ja annettiin ohjeet, millaisia lastenvaatteita ja -tarvikkeita tarvitaan ja mihin ne voidaan toimittaa.
- Seurakunnassa koottiin vaatteista paketteja, jotka toimitettiin vastaanottokeskukseen, missä paketit jaettiin tarvitseville.

Lisätietoja: Helsingin tuomiokirkkoseurakunta

2.3 PUUHAKASSIN KOKOAMINEN

- Hämeenkyrön seurakunnassa kerättiin puuhakasseja vastaanottokeskuksen lapsille mielekkään tekemisen tueksi.

Lisätietoja: Hämeenkyrön seurakunta

LASTEN JA NUORTEN PUUHAKASSI TURVAPAIKANHAKIJALLE

- KERÄYS ALKAA 6.10. 2015. PUUHAKASSIT JAETAAN VASTAANOTTOKESKUSTEN LAPSIKESKUSTEN OHJATUN KERHOTOIMINNAN YHTEYDESSÄ.
- PUUHAKASSEJA KERÄTÄÄN PIRKANMAAN ALUEELLA OLEVIIN VASTAANOTTOKESKUKSIIN.
- PUUHAKASSI KOOTAAN EHIÄÄN PUHTAASEEN KANGASKASSIIN
- PUUHAKASSIIN TULEVA PEHMOLELU JA LELU VOI OLLA KÄYTETTY, KUNHAN SE ON PESTY JA PUHDAS ENNEN LAHJOITTAMISTA
- YHTEISTYÖSSÄ HÄMEENKYRÖN SEURAKUNTA DIAKONIAITYÖ JA SUOMEN PUNAISEN RISTIN HÄMEENKYRÖN OSASTO SEKÄ VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÄT.
- KERÄYSPAIKKA JA -AIKA : SPR:N TILA (KYRÖSKOSKEN APTEEKIN ALAKERTA), VALTAKATU 57, TIISTAISIN KLO 10-12 JA 17-19.

PIKKULASTEN PUUHAKASSI

N. 3-6 - VUOTIAILLE

- KUVAKIRJA (KUVAT PÄÄASIA)
- VÄRITYSKIRJA
- PAKSUT VÄRIKYNÄT
- RUUTUVIHKKO TAI PIIRUSTUSLEHTIÖ
- PEHMEÄ PALLO
- PALAPELI
- PEHMOLELU
- JOKU MUU PIENI LELU
- HEIJASTIN

ISOMPIEN LASTEN PUUHAKASSI

N. 7-12 - VUOTIAILLE

- PUUVÄRIT
- HYVÄT TUSSIT, PIENI PAKETTI
- LYIJYKYNÄ
- TEROTIN
- PYYHEKUMI
- PIIRUSTUSVIHKKO (EI RUUTUJA)
- RUUTUVIHKKO
- VÄRITYSKIRJA
- PEHMOLELU
- JOKU KIVA PIENI PELI (ESIM. JAZZ-PELI, UNO -KORTIT, PIENI PALAPELI, DOMINO, PULMAPELI)
- HEIJASTIN

NUORTEN PUUHAKASSI

N. 13-17 – VUOTIAILLE

- PUUVÄRIT
- HYVÄT TUSSIT, PIENI PAKETTI
- VIVOTIN
- LYIJYKYNÄ
- PYYHEKUMI
- TEROTIN
- RUUTUVIHKKO
- PIIRUSTUSVIHKKO (EI RUUTUJA)
- PIENI PEILI
- JOKU KIVA PIENI PELI (ESIM. JAZZ-PELI, UNO -KORTIT, DOMINO, PULMAPELI)
- HEIJASTIN

Lasten ja nuorten toimintakassien sisällöistä ja kokoamisesta

3. TIEDOTUS ALUEEN ASUKKAILLE

3.1 TIEDOTUSTILAISUUS

Kun alueelle perustetaan vastaanottokeskus, on siitä tiedotettava alueen asukkaille.

- Järjestetään tiedotustilaisuus, jonne pyritään saamaan edustajia eri viranomais- ja toimijatahoista, kuten poliisista, maahanmuuttovirastosta ja vastaanottokeskuksesta. Seurakunnan työntekijöistä olisi hyvä olla paikalla kirkkoherra ja työstä vastaavia työntekijöitä sekä vapaaehtoisia.
- Tilaisuudessa voi olla mukana myös muutama turvapaikanhakija ja tällöin on huolehdittava tulkkauksen järjestämisestä. Turvapaikanhakijoiden mukanaolo helpottaa myös näkökulman ottamisessa: ei puhuta niistä siellä jossakin vaan heistä, jotka ovat nyt tässä luonamme.
- Tiedotustilaisuus voidaan järjestää myös uudelleen kun keskus on toiminut jonkin aikaa. Sen lisäksi on hyvä järjestää myös pienempiä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia kuntien asukkaille.
- Tiedotuksen tavoitteena on avoimuus ja läpinäkyvyys.
- Alueen asukkaat saavat tilaisuuden esittää kysymyksiä asiantuntijoille ja kuulevat faktapohjaista tietoa tilanteesta. Antoisia voivat olla myös vapaaehtoisina toimineiden kokemukset toimimisestaan turvapaikanhakijoiden kanssa.
- Tilaisuuksien avulla on voitu lisätä asianmukaista ja ajankohtaista tietoa sekä hälventää pelkoja ja ennakkoluuloja.
- Kannattaa varautua, että tiedotustilaisuudessa nousee esiin myös negatiivisia mielipiteitä. Kun paikalla on sekä viranomaisedustajia, vastaanottokeskuksen ja seurakunnan työntekijöitä voidaan tehdä selväksi, että tilaisuudessa ei käsitellä Suomen maahanmuuttopolitiikkaa vaan sitä tilannetta, jossa ollaan tällä alueella.

Lisätietoja: Munkkiniemen seurakunta, Pitäjänmäen seurakunta

3.2 NAAPURUSTOTYÖLLÄ DIALOGIA

Naapuruussovittelun keskus pyydettiin mukaan tekemään Munkkiniemen seurakunnan kanssa ennaltaehkäisevää naapurustotyötä.

- Naapuruussovittelun keskus sekä ennaltaehkäisee että sovittelee naapuruston konflikteja. Kaikki työ perustuu vuoropuhelun luomiseen ihmisten välille, jotta heidän välilleen kehittyisi toimivat naapuruussuhteet.
- Ideana on, että kaikkia osallisia kuunnellaan ja jokaisen näkökulma otetaan huomioon. Ennen osapuolten tuomista yhteiseen tilaisuuteen heitä tavataan etukäteen erikseen.
- Kun alueelle perustettiin turvapaikanhakijoiden hätämajoitusyksikkö, seurakunta kutsui koolle asukastilaisuuden, jossa käsiteltiin turvapaikanhakijoiden tuleamista alueelle.
- Ensimmäinen tilaisuus oli tarkoitettu naapuruston asukkaille ja sen ideana oli mahdollistaa naapureiden ajatusten ja mahdollisten huolenaiheiden kuuleminen.
- Naapuruussovittelija tapasi tilaisuudessa alueen asukkaita ja ohjasi keskustelua. Naapuruussovittelija tapasi erikseen etukäteen myös turvapaikanhakijoita. Seuraavassa asukastilaisuudessa oli läsnä sekä naapuruston asukkaita että turvapaikanhakijoita ja keskustelut käytiin tulkin välityksellä.

Naapuruussovittelun keskus toimii pääkaupunkiseudulla sekä Turun että Tampereen alueilla.

Lisätietoja: Munkkiniemen seurakunta, Naapuruussovittelun keskus

3.3 MIESTEN PARLAMENTTI

- Kuntayhteisö kokoontui keskustelemaan turvapaikanhakija tilanteesta paikkakunnalla. Paikallistasolla oli paljon erilaisia pelkoja liittyen turvapaikanhakijoiden saapumiseen. Tästä johtuen järjestettiin yhteinen keskustelu, jonka tavoitteena oli etsiä toimintatapoja tilanteen rauhoittamiseksi.
- Mukana oli pappi, kuntajohdon edustajat, sosiaalityöntekijä, poliisi ja koulujen edustaja. Ryhmä päätti, ehdottaa vastaanottokeskukselle yhteisen keskustelun järjestämisestä. Toiminnalle annettiin nimeksi Miesten parlamentti.
- Miesten parlamenttiin osallistuivat vastaanottokeskuksien miesten lisäksi pappi, kunnanjohtajan viransijainen ja tulkki.
- Tapaamisen aluksi oli alustus, joka esitteli naisen asemaa ja oikeuksia Suomessa.
- Sukupuolten välisen vuorovaikutuksen lisäksi keskusteltiin lasten kasvatuksesta.
- Aiheena olivat myös luottamuksen ja kunnioittamisen periaatteet.
- Paikkakunnan edustajat kertoivat suomalaisista toimintatavoista eri tilanteissa.
- Vastaanottokeskuksien miehet osallistuivat pyöreän pöydän keskusteluun mielellään.
- Miesten parlamentin tapaamisen jälkeen saatiin palautetta sekä kuntalaisilta että vastaanottokeskuksen väeltä. Yhteiselo oli mennyt parempaan suuntaan ja pelko oli lieventynyt. Turvapaikanhakijoista miesten kanssa keskustelu oli tuntunut hyvältä.
- Parlamentti voi kokoontua tarvittavan monta kertaa.
- Vastaanottokeskuksen toiveesta miesten parlamentti kokoontuu jälleen marraskuussa 2016 alkaen.

Lisätietoja: Raahen seurakunta

3.4 MUITA KEINOJA VAIKUTTAA YLEISEEN MIELIPITEESEEN

- Seurakunnan työntekijät voivat käydä alueen kouluilla pitämässä aamunavauksia ja esitelmää pakolaistilanteen taustoista, vieraanvaraisuudesta ja ihmisten auttamisesta. Isommille koululaisille voidaan kertoa myös mahdollisuuksista tutustua turvapaikanhakijoihin esimerkiksi järjestämällä ystävyysotteluita.
- Koulukäynneille voidaan ottaa myös turvapaikanhakijoita mukaan kertomaan itsestään. Koulukäynneistä on kokemusta, että alussa kouluilla on voitu olla hieman epäileväisiä, mutta loppujen lopuksi käynnit ovat olleet antoisia. Eräälläkin vierailulla koko koulu innostui turvapaikanhakijoiden vierailusta niin, että kaikki luokat olisivat halunneet heidät omaan luokkaansa.

Lisätietoja: Lauttasaaren seurakunta

- Kangasalan seurakunnan rippileirillä pidettiin kansainvälisen diakonian päivä, johon turvapaikanhakijanuoret tulivat kertomaan omista kokemuksistaan.
- Turvapaikkatilannetta voidaan käsitellä jumalanpalveluksen saarnassa ja esirukouksessa sekä erilaisissa seurakunnan ryhmissä.
- Seurakuntien työntekijät ovat kiertäneet muutaman turvapaikanhakijan kanssa seurakunnan eri-ikäisten ryhmissä ja rippikouluissa kertomassa vastaanottokeskuksen arjesta. Turvapaikanhakijat ovat saaneet mahdollisuuden kertoa omista ajatuksistaan ja vastata ryhmäläisten kysymyksiin.
- Eräs tapa tiedottaa alueella olevan vastaanottokeskuksen toiminnasta ja turvapaikanhakijoiden tilanteesta on kirjoittaa asiasta eri medioissa.
- Seurakuntien kannattaa olla aktiivisia kutsumaan tiedotusvälineitä paikalle tekemään juttuja onnistuneista toimintamuodoista, erilaisista tilaisuuksista, kuten taidenäyttelyistä tai musiikkiesityksistä. Lehtiin kannattaa tarjota myös juttuja, joissa turvapaikanhakijat saavat äänensä kuuluviin ja voivat laajentaa

lukijoiden ehkä yksipuolista tai rajoittunutta käsitystä heistä yhtenä joukkona. On tärkeää tuoda esiin positiivisia uutisia aiheesta, jotta voitaisiin vaikuttaa myönteisen ilmapiirin vahvistamiseen.

- Vihdin seurakunnassa päätettiin perustaa heti vastaanottokeskuksen toiminnan alussa keskukselle oma Facebook -sivu, Riuttaranta - toivon keskus. Työntekijät päättivät, että sivuilla puhutaan paikan arjesta ja tuodaan sillä tavalla toimintaa tutuksi ja läheiseksi lukijoille.

Lisätietoja: muun muassa Kajaanin seurakunta, Kangasalan seurakunta, Kontiolahden seurakunta, Lauttasaaren seurakunta, Lieksan seurakunta, Siilinjärven seurakunta, Vihdin seurakunta

4. PUHUTKO SUOMEA

4.1 SUOMEN KIELEN OPETTELUA

- Aloitetaan suomen kielen harjoittelu mahdollisimman nopeasti, sillä mitä nopeammin oppii kieltä, sitä paremmin ihminen saa otteen suomalaisesta arjesta.
- Kielen opettamisessa kannattaa hyödyntää seurakunnan entisiä lähetystyöntekijöitä, muita ulkomailla työskennelleitä tai alueelle jo aikaisemmin ulkomailta muuttaneita henkilöitä. Tärkeää olisi saada opettajiksi myös nuorta väkeä, koska turvapaikanhakijoissa on paljon nuoria. He voivat toimia toistensa vertaisina nuorten maailmassa.
- Opetuksen tulee olla mahdollisimman käytännönläheistä ja havainnollista.
- Opetellaan arjen tilanteita ja puhekielen ilmaisuja. Kielioppisääntöihin siirrytään myöhemmin.
- Mikäli kielenoppijat ovat hyvin erivaiheessa oppimisessaan, olisi hyvä perustaa eri tasoryhmiä.
- Kieltä voidaan oppia arjen eri tilanteissa, esimerkiksi käymällä kaupassa ja tutustumalla ruokapakkauksiin tai vierailemalla kirjastossa ja muissa julkisissa liikkeissä.
- Kieltä voidaan opetella vaikkapa katselemalla videoita kielenoppimisen kannalta tai lukemalla yhdessä sanomalehtiä.
- Jokaiselle ryhmäläiselle voidaan nimetä oma kielikummi, joka auttaa kerhon aikana ja jota voi sovittaessa tavata myös muuna aikana.
- Papunetissä on oma maahanmuuttajille suunnattu kuvasanasto. Siinä on suomen kielen perussanastoa, joka on kuvitettu selkeällä piirroskuvituksella. Sanastoa voi hyödyntää turvapaikanhakijoiden kanssa kommunikointiin sekä suomen kielen alkeiden opiskeluun. Sanastosta löytyy versiot sekä aikuisille että lapsille.

Lisätietoja: Kuvasanasto maahanmuuttajille

<http://papunet.net/materiaalia/kuvasanasto-maahanmuuttajille>

- Mikäli turvapaikanhakijoiden joukossa on vammaisia henkilöitä, heille suunnattua materiaalia kielenoppimiseen on löydettävissä Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilman nettisivuilta

Lisätietoja: Vammaisen ja pitkäaikaissairaana maahanmuuttajan opas

Vammaisten maahanmuuttajien tukikeskus Hilma

<http://www.tukikeskushilma.fi/materiaali/index.php>

Lisätietoja kielen opettamisesta: muun muassa Joensuun seurakunta, Liedon seurakunta, Mikkelin seurakunta, Munkkiniemen seurakunta, Olarin seurakunta, Turun ja Kaarinan seurakunnat

4.2 OPISKELIJAT OPETTAJINA

- Joensuun ja Turun yliopiston suomenkielen opiskelijat opettivat turvapaikanhakijoille Suomea.
- Opiskelijat saivat hyödyllisen harjoittelukokemuksen ja lisäksi Joensuussa opiskelijat saivat suoritettua S2 -harjoittelun (5 op).
- Seurakunta sai oppilaitoksen kielikeskuksesta tukea ja materiaalia kielen opettamiseen.

Opiskelijat kokivat, että kokemus oli hyvin positiivinen. Vaikka he olivat nuoria naisia, miehet suhtautuivat heihin hyvin kunnioittavasti, eli sukupuoli ei haitannut.

Seurakunnat voivat olla yhteydessä oman alueen oppilaitokseen, joissa järjestetään S2 -opetusta.

Lisätietoja: Turun ja Kaarinan seurakunnat, Joensuun seurakunta, Joensuun yliopiston suomen kielen laitos ja kielikeskus

5. JALKAUDUTAAN TURVAPAIKANHAKIJOIDEN KANSSA LÄHIALUEESEEN JA SEN TOIMIJOIHIN

5.1 LÄHIALUE TUTUKSI

- Turvapaikanhakijoiden kanssa tutustutaan ensin kävellen oman keskuksen lähiympäristöön ja sen palveluihin.
- Tarpeen mukaan selvitetään ja harjoitellaan kulkemista busseissa, junissa ja raitiovaunuissa.
- Mikäli keskus sijaitsee kaukana ydinkeskustasta huolehditaan esimerkiksi vapaaehtoisten järjestämistä autokyydityksistä.
- Käydään läpi netistä löytyvien reittioppaiden käyttöä tai paperisten aikatauluvihkojen käyttämistä.
- Harjoitellaan kartanlukutaitoa.
- Tavoitteena on tehdä turvapaikanhakijoille tutuksi alueen tärkeät paikat esimerkiksi kaupat, kirjasto, urheilupaikat, Kela, sosiaalitoimisto ja kirkko.
- Lähialueeseen tutustuttamiseen kannattaa rekrytoida vapaaehtoisia.

5.2 SEURAKUNNAN ESITTELY TURVAPAIKANHAKIJOILLE

- Seurakunnassa järjestetään tervetuloilaisuus turvapaikanhakijoille.
- Tavoitteena on tehdä seurakunnan työntekijöitä ja toimintaa tutuksi.
- Tarjolla on ollut ruokaa ja tutustumispisteitä, joissa seurakunnan eri alojen työntekijät ja vapaaehtoiset kertoivat seurakunnan työstä ja toiminnasta.
- Samalla kuulosteltiin turvapaikanhakijoiden toiveita. Millaisesta toiminnasta he olisivat kiinnostuneita.
- Tilaisuuden avulla turvapaikanhakijat saavat yhteyden seurakuntaan, sen työntekijöihin ja vapaaehtoisiiin. Halutessaan heidän on helpompi hakeutua asioimaan, tulla mukaan tilaisuuksiin ja ryhmiin tai vaikka aloittaa vapaaehtoistyö seurakunnassa.

- Seurakunta saa tutustua tulijoihin ja voi ottaa heidät mukaan suunnittelemaan tulevaa toimintaa. Tilaisuuteen voi kutsua myös paikallisia ihmisiä tapaamaan turvapaikanhakijoita, tutustumaan seurakunnan toimintaan ja ilmoittautumaan mahdollisesti itsekin vapaaehtoistyöhön.

Lisätietoja Mikkelin seurakunta, Lahden seurakunta

5.3 KIRKKOHETKI - KIRKKO TUTUKSI

- Halukkaille turvapaikanhakijoille on esitelty kirkkorakennusta ja sen osia, saarnastuolia, alttaria, urkuja ilman hengellistä ohjelmaa.
- Kaikki turvapaikanhakijat eivät ole koskaan aiemmin päässeet tutustumaan kirkkoon.
- Turvapaikanhakijat voivat tutustua kirkkoon neutraalisti. Kirkot ovat merkittävä osa suomalaista kulttuuria ja historiaa.
- Myöhemmin halutessaan heidän on helpompi tulla kirkossa järjestettäviin tilaisuuksiin.

Lisätietoja: Siilinjärven seurakunta

5.4 TULOKASPÄIVÄ RETKEILLEN LUONNOSSA

- Tulokkaille järjestetään retkipäivä esimerkiksi seurakunnan leirikeskuksessa yhdessä kaupungin kotouttamispalveluiden kanssa. Mukana ovat olleet sosiaaliohjaaja, psykologi, diakoni ja muita työntekijöitä.
- Retkipäivän aikana kukin eri toimijatahon edustaja kertoo omasta työstään ja miten he voivat olla yhteistyössä turvapaikanhakijoiden kanssa.
- Seurakunnan työntekijät kertovat kirkon työstä, arvoista ja toiminnasta ja siitä, kuinka kirkko on olemassa heitäkin varten.

- Samalla vietetään leppoisaa retkipäivää luonnon läheisyydessä tutustumalla muun muassa suomalaiseen luontoon ja juttelemalla sen merkityksestä suomalaisille.
- Mukana on ollut 2-3 tulkkia.

Lisätietoja: Jyväskylä seurakunta

5.5 YLIOPISTO-OPISKELIJAT TUTUSTUTTAMASSA YHTEISKUNTAAN

- Turun ja Kaarinan seurakunnat tekivät yhteistyötä Turun yliopiston aineopiskelijoiden kanssa.
- Eri alojen opiskelijat innostuivat suunnittelemaan ja toteuttamaan tietopohjaisia kurseja turvapaikanhakijoille.
- Kirjallisuuden opiskelijat tutustuttivat turvapaikanhakijat kirjastoon, jossa vierailtiin ja hankittiin heille kirjastokortit.
- Lääketieteen opiskelijat pitivät Ensi apu -rasteja, joiden tarkoituksena oli hälventää lääkäripelkoa ja opetella yksinkertaisia ensiaputaitoja.
- Suomenkielen opiskelijat opettivat suomea.

Lisätietoja: Turun ja Kaarinan seurakunnat